

Innoeesti

Leht ilmub ülemaailmse intellektuaalomandi päeva puhul

Hoiate käes ülemaailmse intellektuaalomandi päevale pühendatud patendiameti erilehte. Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni (WIPO) algatusel neljandat korda peetava tähtpäeva tänavuseks motoks on «Innustades loovust».

Patendiamet on Eesti riigi peaage ühevanune ja saab tänavu mais 85-aastaseks. Kaheksakümne viie aastani meie kogemused kahjuks siiski ei ulatu, kuid kolmekümne kolme aasta ulatuses on neid olemas küll. Tõsi, viimase kaheteistkümneme aasta kogemused erinevad päris oluliselt neist, mida ametil oli võimalik omandada olemasolu esimesel perioodil, aastail 1919–1940. Kuid kõigest järgemööda.

Patendiamet asutati 23. mail 1919. aastal. Tänapäevane organisatsioon kutsuti taas ellu valitsuse määrusega 3. detsembril 1991. aastal ning tegutseb alates 10. märtsist 1992.

Patendiamet on majandus- ja kommunikatsiooniministri haldusalas tegutsev valitsusasutus, kelle ülesandeks on tööstusomandi kaitsedokumentide väljaandmine riigi nimel. Amet võtab vastu õiguskaitsetaotlusi, mille hulka kuuluvad patenditaotlused, kasuliku mudeli taotlused, kaubamärgi registreerimistaotlused ja tööstusdisainilahenduste (esemete väliskuju kaitse) registreerimistaotlused. Samuti on meie haldusalas taotlused geograafiliste tähiste ning mikrolülituste topoloogiade kaitseks.

Patendiamet teeb ka patenditaotluste ja kaubamärgitaotluste täisekspertiisi. Kui kõik eeldused patendi väljaandmiseks või kaubamärgi registreerimiseks on olemas, kannab amet taotluse objektid registrisse ning annab välja kaitsedokumentid. Muude

Patendiameti peadirektor Matti Päts.

tööstusomandi objektide osas piirduvad taotlusele esitatavatest formaalsetest nõuetest kinnipidamise kontrolliga.

Kaheteistkümneme aasta jooksul on võrdlemisi hästi selgeks saanud, milline on Eestis olukord leiundustegevuse ja tööstusomandi õiguskaitse vallas. Ausalt öeldes on põhjusi rõõmustamiseks üpris vähe. Kaubamärkide registreerimisega ning muu tegevusega samal alal võib rahul olla, sest avalikus on aru saanud, mida tähendavad majandustegevuses kaubamärgid ja kuidas nendega ümber käia.

Leiundustegevuses seevastu valitseb juba pikemat aega täielik madalseis. Okupatsiooniaastail saadeti Eestist tollase leiutiste ja avastuste komitee aadressil umbes 250–300 leiutistaotlust aastas. Tõenäoliselt leiutati rohkemgi, kuid kõigile leiutistele ei vormistatud taotlust. Tulemus polnud paha, ehkki leiutiste hulgas oli kahtlemata ka üsna tühiseid. Värskeid mõtteid igatahes oli.

2000. aastal laekus patendiametisse 805 patenditaotlust, neist Eesti taotlejalt 12. Aasta hiljem olid vastavad arvud 717 ja

18, 2002. aastal 719 ja üheksa ning mullu 602 ja 25. Vaevamata lugupeetavat lugejat statistikaga ülearu, tuleb tunnustada, et leiundustegevuse valdkonnas jääme oma Soome naabritest 100 000 inimese kohta aastas esitatud patenditaotluste arvult maha 40 korda.

Kas saab sellises olukorras üldse kõnelda leiundustegevusest? Samas ei ole usutav, et oleme nii vähevõimekad. Minu minevikukogemused kõnelevad küll teist keelt ja nii tuleb selle põhjusi otsida mujalt.

Oma mõju on avaldanud majanduse ümberkorraldamine. Praeguseks oleme aga turumajanduslikes oludes tegutsenud juba kaksteist aastat ja kõigile peaks selge olema, millist osa maailma majanduse arengus etendavad loovus ja leiutamine.

Nendeta majandus ei arene. Majanduse arenguta on asjatu oodata elatusaseme tõusu, aga sellest me ju unistame. Tihti arvutame, kui palju kulub aastaid, et järele jõuda keskmisele tasemele Euroopa Liidus, kuid arvutamise kõrval omapoolsete pingutusteta ei jõuagi.

Võimalik, et teatud määral on probleem peitunud suhteli-

selt kõrgetes taotluslõivudes, kuid ka selles osas on olukord muutumas. 1. maist 2004 vähenevad patenditaotluste, kaubamärgi registreerimistaotluste ning tööstusdisainilahenduste registreerimistaotluste eest füüsilistelt isikutelt võetavad lõivud kuni 75 protsendi võrra.

Kindlasti ei tunta ka tööstusomandi õiguskaitse valdkonda ühiskonnas piisavalt. Kuid seda valdkonda ei teata isegi arenenud tööstusmaades, kus patendiametid on olemas olnud juba üle saja aasta. Patendiamet püüab tutvustada tööstusomandi kaitse võimalusi laiemalt.

2003. aastal korraldati selleks neli seminari, kaks eesti ja kaks vene keeles, kaasates lektoreid ka välismaalt. Seminaridest osavõtjatele pakuti nii teoreetilist kui ka praktilist laadi teadmisi. Osavõtt oli meeldivalt elav ja sel aastal seminarid jätkuvad.

Patendiameti osavõtul anti välja Soome kogemusi leiundustegevuse valdkonnas tutvustav väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele mõeldud käsiraamat. Loovuse ja leiundustegevuse edasiseks tutvustamiseks ja toetamiseks on väga oluline ühiskondlik tunnustus neile, kes on saavutanud silmapaistvaid tulemusi.

Soomes näiteks tähistatakse igal aastal innovatsioonipäeva. Sel aastal antakse üle autasud kõige silmapaistvama leiutise eest leiutajale, kes on teinud kõige rohkem leiutisi, ja kõige innovatiivsemale ettevõttele. Autasud annab üle riigipea või relvajõudude ülemjuhataja. Riigi kõrgem juhtkond näitab selle sammuga, kui oluliseks peetakse leiundustegevust. Ka Eesti võiks talitada samuti. Miks mitte järgida Soome eeskju!

Tähtsustagem tööstusomandi kaitset

Kuigi tööstusomandi-õigused moodustavad olulise osa ettevõtte omandist, ei ole Eesti ettevõtjad statistika põhjal pööranud piisavalt tähelepanu oma intellektuaalse tööstusomandi kaitsmisele.

Juuresolevates tabelites on ära toodud patendiametisse saabunud taotlused ja Eesti ettevõtjate esitatud taotlused ning registritesse kantud patendid, kasulikud mudelid ja tööstusdisainilahendused. Nagu näha, on Eesti ettevõtjate aktiivsus oma toodete kaitsmisel olnud väga väike.

Üks taotlus aastas

Patentide ja tööstusdisainilahenduste registreerimistaotlustest esitavad Eesti ettevõtjad ainult kümnendiku. Võrreldes neid arve patenditaotluste osas teiste riikidega, näitab kokkuvõte, et Eesti Vabariigis on leiutustegevus praktiliselt olematu.

Ja kui leiutustegevus ongi aktiivne, ei kaitsta leiutisi tööstusomandi objektidena.

Soomes esitatakse 100 000 elaniku kohta keskmiselt 40-50 patenditaotlust aastas, Iirimaa on sama arv 30, Lätis neli ning Eestis ei küüni nende arv keskmiselt ühenigi.

Eesti taotlejate patendikoostöölepingu (PCT) kohaselt esitatud rahvusvaheliste

patenditaotluste arv ei ole samuti Soomega võrreldav. Kui Soome ettevõtjad esitavad igal aastal üle tuhande rahvusvahelise taotluse, siis Eesti ettevõtjate aasta jooksul esitatud taotluste arv on siiani jäänud alla kümne.

Kasuliku mudeli registreerimise taotlusi esitavad Eesti ettevõtjad aastas umbes 60, kuid soomlastega võrreldes on see arv ikkagi peaaegu kümme korda väiksem. Tööstusdisainilahenduste registreerimistaotluste osas on need arvud samuti väga erinevad. Kui Eesti ettevõtjad esitavad 20-30 taotlust aastas, siis Soome ettevõtjad 300-400 taotlust aastas.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et ettevõtluses loodud maailmauudsusega toodete ja nende toodete kaitseks välja antud patentide arvult 100 000 elaniku kohta jääb Eesti Euroopa Liidu liikmesriikidest maha kuni 50 korda.

Riigilõivud alanesid

Patendiamet on välja pakunud lahendusi, mis tõstaksid Eesti ettevõtjate aktiivsust oma intellektuaalse tööstusomandi kaitsmisel.

2003. aasta juulis tegi patendiamet majandus- ja kommunikatsiooniministeriumile ettepaneku alandada füüsiliselt isikult nõutava taotluste

Aastatepikkuse leiutamise käigus on põhjaliku arengu läbi teinud ka tuuleveskid, mis nüüd täidavad jahvatamise asemel energiatootmise ülesannet.

esitamise riigilõivu määrasid neli korda.

Seda ettepanekut toetasid Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Leiutajate Liit ja Eesti Kunstnike Liit, kes ühendavad tehnilise loominguga tegelevaid inimesi.

Sellel ettepanekul oli ka positiivne tulemus – 10. märtsil 2004 võttis Riigikogu vastu riigilõivuseaduse muudatuse, mille kohaselt alandatakse füüsiliselt isikutelt nõutava taotluste esitamise riigilõivu määrasid patenditaotluse esitamisel 3500 kroonilt 875 kroonile, kasuliku mudeli registreerimise taotluse esita-

misel 1600 kroonilt 400 kroonile ja tööstusdisainilahenduste registreerimistaotluse esitamisel 1600 kroonilt 400 kroonile.

Väikeettevõtjate abistamiseks alustas patendiamet 2003. aasta kevadest iganädalaste tasuta konsultatsioonide andmist.

Neile võivad tulla kõik, kellel on küsimusi taotluste vormistamise ja esitamise kohta.

Koostöös Euroopa Patendiametiga korraldab patendiamet pidevalt seminare väikeettevõtjatele, et tutvustada intellektuaalse tööstusomandi kaitse valdkonna tähtsust.

Patendiametisse saabunud taotlused

	Patendid	Kasulikud mudelid	Tööstusdisainilahendused
2000	805	50	90
sh Eesti taotlejate	12	47	20
2001	717	43	77
sh Eesti taotlejate	18	36	21
2002	719	72	146
sh Eesti taotlejate	19	69	32
2003	602	67	157
sh Eesti taotlejate	18	61	46

Registrisse kantud tööstusomandi objektid

	Väljaantud patendid	Registrisse kantud kasulikud mudelid	Registrisse kantud tööstusdisainilahendused
2000	84	40	94
sh Eesti taotlejad	1	34	20
2001	257	26	92
sh Eesti taotlejad	14	25	17
2002	358	69	131
sh Eesti taotlejad	11	61	33
2003	269	74	143
sh Eesti taotlejad	9	68	32

Patendiamet, Toompuiestee 7, 15041 Tallinn
Telefon 627 7900, faks 645 1342, www.epa.ee
Patendiameti infoosakond 627 7907, info@epa.ee

Kuidas leiutist patendiga kaitsta

Estis tegeleb leiutistele kaitse andmisega patendiamet 1994. aastal jõustunud patendiseaduse alusel. Leiutiste kaitsmine annab patendiomaniikule kindlustunde oma teadus-, tootmis- ja äritegevuse arendamisel ja realiseerimisel.

Seetõttu peaks omanik enne turule minekut ja oma ideede avalikustamist taotlema oma loomingu kaitset. Võib ju ka esmapilgul tähtsusetu ja lihtne leiutus osutada oluliseks ja edasiviivaks tehniliseks lahenduseks. Patendiga kaitstavaks leiutiseks võib olla seade, meetod, aine (sealhulgas ka bioloogiline aine) või eelnevate kombinatsioon.

Patendikaitse antakse teaduse ja tehnika kõigi valdkondade leiutistele, ka ravimitele. Patendiga ei kaitsta taimesorte ja loomatõuge ning raviviise ja diagnoosimeetodeid inimeste ja loomade raviks ning haiguste diagnoosimiseks.

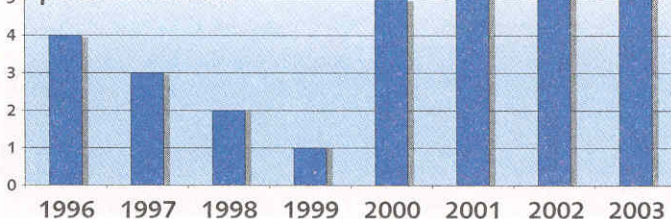
Patendiga ei kaitsta ka tervet rida biotehnoloogilisi leiutisi, nagu inimese kloonimise, inimalge geneetilise koodi muutmise, inimembrüo ärieesmärgil kasutamise, looma geneetilise koodi muutmise ja bioloogilise aine saamise meetodid.

Patendiamet kontrollib esitatud patenditaotluse vastavust vorminõuetele ja teeb leiutise kohta täisekspertiisi, kontrollides leiutise ülemaailmset uudsust, leiutustaset ja tööstuslikku kasutatavust. Patendikaitse antakse ainult uuele leiutisele. Uus on leiutus aga siis, kui see taotlemise päevaks ei ole veel tuntud.

Uudsuse kindlaksmääramisel tuleb arvestada enne esitamise päeva avalikkusele teatavaks saanud kogu teavet, mis on avalikustatud ükskõik kus kas kirjalikult või suuliselt. Leiutisel on leiutustase, kui see pole vastava ala asjatundja jaoks endastmõistetav. Leiutustaseme kindlaksmääramisel on vajalik selgitada, kas leiutus on tehniline, kuid selle juures peab erinevus tehnikatasemest olema tehniline.

Rahvusvahelised patenditaotlused Eestis

Kaheksa aasta jooksul on Eestis esitatud 40 rahvusvahelist patenditaotlust.

Kui nõudluses sisalduv uus osa ei ole tehniline, puudub leiutisel leiutustase. Leiutise uudsuse ja leiutustaseme kindlaksmääramiseks tehakse patenditöötust.

Patenditaotluse menetluse kestus on keskmiselt neli ja pool aastat. Patenditaotlus avaldatakse 18 kuu möödumisel esitamisest või prioriteedikuupäevast. Patendi väljaandmiseks loetakse leiutise registreerimine riiklikus patendiregistris. Patendiomaniikule antakse selle tunnistuseks traditsiooniline patendikirj.

Patent kehtib 20 aastat alates taotluse esitamisest ning selle jõushoidmiseks tuleb iga kehtivusaasta eest tasuda riigilõivu. Patendist tulenevaid vaidlusi lahendatakse tööstusomandi apellatsioonikomisjonis ja kohtus.

Alates 2002. aasta juulist on Eesti Euroopa Patendiorganisatsiooni täisliige. Euroopa patendikonventsioon on rahvusvaheline mitmepoolne kokkulepe, mille eesmärk on lihtsustada leiutistele patenditaotlemist eri riikides. Euroopa patendikonventsiooni alusel on alates Eesti ühinemisest võimalik ühe Euroopa patenditaotlusega nõutada leiutisele õiguskaitset kõigis konventsiooni liikmesriikides.

Eesti kodanikel ja residentidel on võimalus esitada Euroopa patenditaotlus kas Eesti Patendiameti kaudu või otse Euroopa Patendiametile (EPO), näidates taotluses ära need kon-

Patenditaotlused 2001–2003

Füüsilised isikud	19
Tallinna Tehnikaülikool	10
Tartu Ülikool	6
Viru Keemia Grupp AS	4
Viru Ramm OÜ	3
AS Treng	2
OÜ Monoliit	2
OÜ Synest	2
Teised juriidilised isikud	10

ventsiooniga ühinenud riigid, kus patenti soovitakse saada. Pärast EPO otsust patendi väljaandmise kohta peab patendiomaniik nendes riikidesse esitama Euroopa patendikirjelduse tõlke vastava riigi keeles koos ettenähtud riigilõivuga ning seejärel loetakse Euroopa patent selles riigis jõustunuks.

Patendiametisse saab esitada kolme liiki taotlusi, milleks on rahvuslik patenditaotlus, rahvusvaheline (PCT) patenditaotlus ja Euroopa patenditaotlus.

Aastatel 1994–2003 esitati patendiametisse 5077 patenditaotlust, neist 161 esitasid Eesti taotlejad. Seoses Eesti EPO täisliikmeks saamisega on oodata esitatavate patenditaotluste arvu langust.

2003. aastal esitati patenditaotlusi umbes 15 protsendi võrra vähem kui kahel eelneval aastal. Tänavu kahe kuuga on esitatud 62 patenditaotlust. Aastatel 1996–2003 esitati patendiametisse 40 rahvusvahelist patenditaotlust.

Näited esitatud patenditaotlustest

Kuidas lagundada kummi 1998. aastal esitas Tallinna Tehnikaülikool patenditaotluse nr 9800008 leiutisele «Meetod kasutamiskõlbmatute peenestamata kummitoodete termiliseks lagundamiseks siseküttega tunnelahjus». Patendiamet tegi patendi väljaandmise otsuse ja 16.07.2003 kanti see registrisse nr-ga 04122.

Leiutus kuulub keemilise tehnoloogia valdkonda ja käsitleb meetodit kasutamiskõlbmatute peenestamata kummitoodete termiliseks lagundamiseks siseküttega tunnelahjus, mis võimaldab loobuda toodete peenestamisest. Eesmärgiks on kummijäätme ütmise pidevas protsessis intensivistada soojusülekanne sel teel, et soojuskandjana soojusallika ja kummitoorme vahel kasutatakse utteprotsessis tekkivat uttegaasi-auru segu.

Protsessi soojusallikaks on koetavas suitsukäigus paiknevad soojusvahetajad. Vajalik temperatuur soojusvahetajates alandatakse 600–700 kraadini ja kummijäätmed kuumutatakse kuni temperatuurini 520 °C. Saadavad utteproduktid on puhtalt kummi päritolu ja leiavad sellisena taaskasutamist.

Õppemiin

Patenditaotlus leiutisele «Õppemiin». Patendiamet tegi leiutise kohta patendi väljaandmise otsuse ja 15.09.2003 kanti see patendiregistrisse nr-ga 04164.

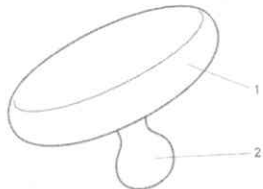
Leiutus käsitleb korduvkasutusega õppemiini. Miini korpusel on väljundavaus sabaosas ja silindriline õõs on jagatud nina- ja sabaosakambriks tsentraalse avausega põiki vaheseimaga, mis on varustatud klappseadmega.

Miini ninaosakambriks on surugaas, mille rõhu mõjul sulgurelementidele kindlustatakse ninaosakambri hermetiseerimine; miini sabaosakambriks on kapsel pulbrilise indikaatorlaenguga. Miini kukkudes eemaldub vabalt liikuv silindriline sulgurelement rõngastihendist, dehermetiseerides ninaosakambri. Surugaas läbib kapsli, lõhkudes katte ja paisates indikaatorpulbri välja.

Leiutise kaitsmine kasuliku mudelina

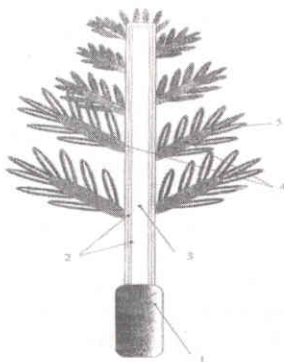
Kasuliku mudelina kaitstava leiutise õiguskaitse sisu on sama mis patendilgi ehk lahtiseletatult on tege- mist ülemaailmselt uude leiutisega, millel on leiutustase ja mis on tööstuslikult kasutatav. Sarnaselt patendiga saab kasuliku mudelina kaitsta seadet, meetodit ja ainet.

Kasuliku mudelina saab kaitsta ka esmapilgul tööstusdisainilahendusena tunduvat eset, nagu alloleval joonisel. Leiutise kuju on konstrueeritud selliseks, et vahendiga saaks habemeajamisgeeli võimalikult hästi lõual vahtu lüüa.

Vahend vahu või geeli pealekandmiseks habemeajamisel.

Järgmisel joonisel on saunaviht, mis võiks samuti olla kaitsitud ainult tööstusdisainilahendusena, kuid sellel leiutisel on materjalist tulenev uudne idee. Viht valmistatakse mittelooduslikust elastsest materjalist, viha harud varustatakse sobivast pehmest materjalist narmastega, mis peavad vastu korduvkasutusele.

Saunaviht

Elektronika valdkonnast esitatakse viimastel aastatel järjest rohkem kasuliku mudeli

taotlusi. Kasuliku mudelina on registreeritud näiteks elektroonilise pileti kontrollimeetod, mis hõlmab etappe, kus elektroonilise pileti sisestamisel piletikontrolliseadmesse töödeldakse sisestatud sümbolite jada selles seadmes salvestatud algoritmi abil. Selle tulemusena saadakse andmed piletikasutustingimuste kohta ja piletikontrolliseadme- st saadakse vastus, kas pileti kehtib või mitte.

Kasuliku mudelina on registreeritud ka mobiiltõlketeenus, mis on kogu maailmas uudne. Idee autor ja projekti initsiaator on Kunnar Läets ning selle kirjeldus on avaldatud Eesti Kasuliku Mudeli Lehes nr 1/2004.

Enne taotluse vormistamist peab taotleja otsustama, missugust kaitset ta oma leiutisele taotleb – kas kaitsta leiutis kasuliku mudelina või taotle- da patenti. Kuigi kasuliku mudeli registreerimise taotluse koostamisel kehtivad samad põhimõtted mis patenditaotluse puhul, on patendikaitset ja kasuliku mudeli õiguskaitset terve rida erinevusi, mida võib pidada aga kasuliku mudeli õiguskaitse eelisteks patendikaitse ees.

Võrreldes patendiga võib kasuliku mudeli leiutustase olla madalam, kasuliku mudeli taotluslõiv on väiksem, kasuliku mudeli taotluse menetluse aeg on lühem ja kasuliku mudeli jõushoidmine on odavam.

Samas on rida punkte, mida võib pidada kasuliku mudeli õiguskaitse miinusteks patendikaitse ees. Patendiamet ei tee kasuliku mudeli taotlusele sisulist ekspertiisi ja kasuliku mudeli kehtivusaeg on lühem kui patendil.

Taotleja peab endale selgeks tegema, kas tema leiutis küünib patendikaitse nõueteni, kui kaua ta tahab leiutisega turul olla ja kas talle on taskukohased oma leiutise õiguskaitse jõushoidmiseks tehtavad kulutused.

Eesti taotlejatel on tihti probleem just oma leiutise rea-

liseerimise ja jõushoidmisega. Toote juurutamine tootmises ei pruugi alati õnnestuda ja milleks siis taotle- da kallist patendikaitset, kui kasuliku mudeli kaitse võib olla sama tugev, aga tunduvalt vähem kulukas.

Taotluse esitamisel patendiametile tuleb tasuda vastav taotluslõiv, mudeli tunnistus kehtib neli aastat ning eraldi lõivu kasuliku mudeli registrisse kandmise eest maksta ei tule.

Võrreldes patenditaotluse menetlusega on kasuliku mudeli registreerimise taotluse menetluse aeg tunduvalt lühem – neli- viis kuud. Patenditaotlustele teeb patendiamet sisulist täisekspertiisi, mis koosneb uudsusotsingust ja tehnika taseme määramisest. Kasuliku mudeli taotlustele tehakse ainult formaalne ekspertiis. Selle raames kontrollitakse esitatud dokumentide vastavust vormiliste nõuetele ja ka seda, et leiutis kuuluks kasuliku mudelina kaits- tavate objektide hulka.

Taotleja võib ju mõelda, et parem ongi, kui patendiamet sisulist ekspertiisi ei tee – seda lihtsam on temal oma leiutis kasuliku mudelina registreerida, aga mõtlema peab ka kaitse tugevusele. Kuna patendiamet kasulikele mudelitele sisulist ekspertiisi ei tee, peab taotleja ise seda põhjalikumalt tegema uudsusotsingu ja veenduma, et tema leiutis vastab uudsuse ja leiutustaseme kriteeriumidele.

Ainult nii on võimalik saada kasuliku mudelina kaits- tavale leiutisele patendikaitsega võrreldav tugev kaitse. Kui leiutise uudsus on eelnevalt kontrollitud, on hiljem kasuliku mudeli registreeringut raske kehtetuks tunnistada või tühistada.

Patendiametile esitati eelmisel aastal 67 kasuliku mudeli registreerimistaotlust, mis on tegelikult väga väike arv. Sageli on kasuliku mudel väikeste ja keskmiste ettevõtjate jaoks parim valik, sest võimaldab kiiresti õiguskaitset saada ka väikes- tele leiutistele.

TOOM PUNGAS

Eesti leiutaja ja leiutajate liidu asepresident

Eesti arvestatavaim maava- ra on põlevkivi, mille kae- vandamine on halvematel aegadel ulatunud ligi 100 000 tonni päevas. Seetõttu on ka selle- ga kaasnevate tootmisjätkide kogused suured, ulatudes küm- nete tuhandete tonnideni päe- vas.

Pärast taasiseisvumist tek- kis mõte proovida lahendada mõ- ni kohapealne probleem ja kont- rollida nii Eesti leiundust prakti- liselt. Kuna vanem vend kavatses taastada kodutalu ja vajas orgaa- nilisi väetisi, jäigi pilk pidama ahvatlevatena tunduvatele pool- koksi-mägedele.

Põhjust selleks oli mitu: prak- tiliselt negatiivse hinnaga tooraine oli ilusti ladustatud maa peale ja see on ilmselt urbane materjal, mil- le mineraalne kest peaks olema kaetud veeldumata ja gaasistuma- ta süsinikuihenditega. Poolkoks on hinnatud ohtlikuks jäätme- ks, sest sisaldab süsinikku, mille la- dustamisele pannakse piirid kas või suurte keskkonnatrahvidega.

Põlevkivituha laialdane kasu- tamine happeliste muldade lupja- miseks oli üldtuntud tõde, seega ei saanud ka poolkoks olla ei liig- selt raadioaktiivne ega sisaldada ka lubamatult palju raskemetalle. Siit siis ka probleem – kuidas uti- liseerida poolkoks lihtsalt, odavalt ja kasulikult?

Juba algselt oli selge, et mui- dugi tekivad utmise käigus kõik- võimalikud süsinikuihendid, millest osa võivad olla ohtlikud. Samas oli ka selge, et nimetatud ühendid on kõrbenud utmise käi- gus poolkoksi kesta tekkinud uurete- le ja tühikutele ning need toksilised ained peaksid olema inertsed ja poolkoks suhteliselt ühtlaselt jagunenud.

Pinnas tervemaks

Varasematest uuringutest on ilmnunud ning seda on kinnitanud ka lihtsad analüüsid, et poolkoks on väga leeliseline (pH pea 13), suure väävlisisaldusega komposiit, milles on eriti negatiivse mõjuga sulfiidid. Ohtlikemaks hinnatud süsinikuihendid olid aga tõesti hästi pakitud poolkoksi mineraal- ssesse kesta, nii et nende väljape- su loksutites mitme tunni jooksul oli minimaalne.

Viru Rammuga lugu

Eesti paepealsed pinnad on üldiselt vaesed, nende huumuse-sisaldus on väike ja seetõttu tekis meil mõte, et loomulik oleks kasutada põlevkivijäätmed lõpuks selle kaevandatud ja rikunud pinnase parendamiseks, kust põlevkivi on välja võetud.

Poolkoksi utiliseerimisega seotud riskide vähendamiseks ja seal talletunud ohtlike komponentide lagundamise kiirendamiseks tundus sobivaim olevat kiirendatud mikrobioloogiline oksüdatsioon ehk maakeeli öeldes komposteerimine. Kuna üldiselt on teada eduka komposteerimise eeltingimused, tundus mõistlikuna üritada kahest miinusest saada üks pluss, st lämmastikuvaesele poolkoksile lisada komposteerumiseks lämmastikurikkaid, haisvaid orgaanilisi jäätmeid.

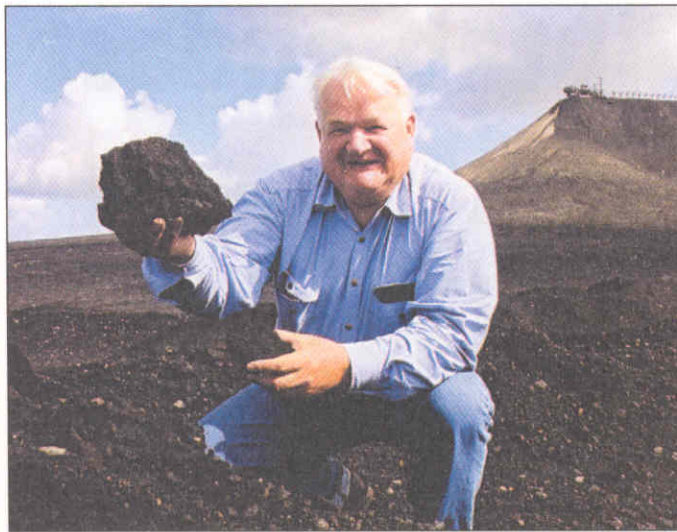
1992. aasta jõulude ajal tegime otsustava katse, mis seisnes paari ämbri Kiviõli värskel poolkoksi ja umbes sama koguse Savala sigalast pärineva sealäga erinevate segude valmistamises ja katselises komposteerimises saunas. Viimases oli lihtne hoida vajalikku temperatuuri.

Abi ühendriikidest

Tulemus oli ootamatult edukas – paari päevaga olid kadunud nii spetsiifiline poolkoksi lõhn kui ka seasõnniku hais. Infouuringute, sealhulgas patendiuringute põhjal ja lisaks vist parima Eesti soost innovatsioonispetsi Ilmar Roostali sidemetele toetudes tegin 1993. aasta kevadel tutvumisreisi Ameerika Ühendriikidesse, kus on vaieldamatult maailma uudse mõtte viljakaim taimelava.

Texase osariigi keskkonnanuuringute keskus rahustas mind ühelt poolt, küsides, et mis komponendid teid kaasavõetud poolkoksi kompostis häirivad. Lugesin siis üles meie spetsialistide mured, ka radioaktiivsuse ja raske-metallid.

Nädala jooksul tehti nii puhtast poolkoksist kui ka kompostist analüüsid ning järeldus oli, et rakendatud meetod on tõhus ja kompost ohutu. See omakorda tõestas, et ka puhta poolkoksi kasutamine ei ole väga probleemiline, kui silmas pidada vaja-

Toom Pungas tükikese poolkoksiga.

likke ettevaatusabinõusid. Teiselt poolt nägin, kuidas õige komposteerimine toimub ning tutvusin väikeettevõttega, kus toodeti mikrobioloogilist oksüdatsiooni soodustavat stimulaatorit.

1993. aasta sügisel selgus, et mõningatele inimestele oli poolkoksi komposteerimine nii meeldima hakanud, et leidsid, nagu nemad olekski tehtud töö autorid. Eestis tollal veel patendiseadus ei kehtinud ja nii esitasingi patenditaotluse sama aasta novembris USA-s, kus volinikutasust vabanemiseks registreerisin Eesti väikefirma Ameerika analoogi – Synest USA.

Eesti bürokraatidele teadmiseks – firma registreerimiseks kulus kaks ja pool tundi ja ka seda peamiselt aadressi otsingu tõttu. Kuna tegemist oli väikefirmaga, vähenes ka patendilõiv kaks korda. Ameerika patenditaotluse ekspertis näitas, et tegemist on pioneerliku leiutisega, sest sellele ühtegi analoogi ei leitud.

Kuigi Maailmapank pakkus intressivaba krediiti mitte alla 20 miljoni dollari, kui saan Eesti valitsuse toetuse, jäi raha saamata, sest Washingtoni vastutavale ametnikule laekus Eesti peaministri allkirjaga kiri, kus paluti minuga mitte tegelda ja mind enam mitte vastu võtta. Loomulikult ei takistanud nimetatud kiri läbirääkimisi, kuid ei võimaldanud krediiti.

USA patendi saamisest ma siiski loobusin, et mitte levitada

globaalselt võimalusterohket ideed. Prioriteet oli aga kaitstud. Pärast Eestis patendiseaduse rakendumist sain Eesti patendi USA taotluse prioriteediga.

Uuele tootele tuli leida sobiv nimi. Ristiisaks on patendiameti peadirektor Matti Päts, kes pakkus välja nime Viru Ramm. Nagu pioneerlike leiutiste puhul ikka, kannavad need endas suurt leiutuslikku potentsiaali. Tänaoleks olen esitanud patendiametile lisaks esimesele veel taotlused üheksa leiutise registreerimiseks, mis nii või teisiti tulenevad poolkoksist ja selle utiliseerimisest.

Idee on leidnud ka rahvusvahelise tunnustuse, võitsime oma projektiga HASCO päris suure grandia Euroopa Komisjoni lahtisel konkursil *Life Environment*, kus umbes 800 taotlusest sada said finantseeringu. Projekt on esitatud Hollandi süsinikufondi, mis töötab lisatulu vabade süsinikukvootide müügi kaudu.

Keskkonnanõuetest lähtudes on eriti vastuvõetavaks osutunud suurte poolkoksi koguste utiliseerimine metsaistanduste muldaparendusainena. Lõpliku süsinikuihendite lagundamise teevad sel juhul puude juurteeristised koos sümbiontsete mikroorganismidega.

Poolkoksi komposteerumisel tekkivad värsked humaadid soodustavad puude kiiret kasvu ja tänu väävlrohkele pärsitakse mädanikubakterite areng. Eesti laastatud metsade taastamisel

võib peale loodusliku uuendamise kasutada maade eelnevat parendamist poolkoksist toodetud Viru Rammuga. Täiesti reaalne on kogu tekkiva poolkoksi neutraliseerimine turbaga, lämmastikuihendite lisamine ja komposteerimine, kusjuures lõplik komposteerumine toimuks juba pinnases.

Puidutootlikkus sobivate liikide kasvatamisel suureneb katsetulemustele toetudes mitu korda, mis võimaldab maal saada arvestatava tulubaasi, hinnalise ekspordi tooraine ja taastuva kütuse. Suuremate kauguste taga, kuhu transport on liiga kallis, piisab Viru Rammuga lisamisest istutusauku või istiku ümber. Oluline on saada istikutele kiire start.

Sajast rakendub viis

Tehniline looming kui inimeste loomulik tegevus on Eestis alaväärtustatud. Registreeritud leiutiste hulk on Nõukogude ajaga võrreldes langenud umbes 20 korda, samapalju jääme maha ka Euroopa keskmisest. Euroopa kiirenev mahajäämus USAst ja Jaapanist on nimetatud valdkonnas üldtuntud.

Eesti kodukoostud innovaatikaspetsid usuvad ekslikult, et leiundus ja innovaatika on täiesti erinevad mõisted. Maailmas on ammu aru saadud, et innovaatika kui evitatud leiutiste kogum suureneb ja tegevus pulbitseb vaid loominguliste isikute intensiivse töö tulemusena leiunduse igakülgsel toetamisel.

Just leiutajad on tublid innovaatorid, sest neil jätkub vajalikku joni, püsivust, iseseisvust ja eneseusku. Patenteeritud leiutis kujutab ju globaalselt uut püsiväärtust.

Tulemuseni jõudmiseks peab leiutaja ületama maailmas kõigi sama probleemi kallal töötavate ponnistusi tulemuslikult, ta peab olema globaalselt parim, esimene. Eestis levinud naiivne hoiak, nagu oleks ette teada, mis lõigus, mis aladel on meil mõistlik pingutada, ei ole andnud ega ei saagi anda tulemust. Asi on selles, et sajast leiutisest jõuab parimal juhul vaid viis rakenduseni, kuid millised viis, seda on kahjuks võimatu ette öelda.

Mida kujutab endast kaubamärk

Kaubamärgiseadus ütleb, et kaubamärk on tähis, mida füüsiline või juriidiline isik kasutab või kavatses kasutada majandus- ja äritegevuses oma kaupade või teenuste eristamiseks teiste füüsiliste või juriidiliste isikute samaliigilistest kaupadest ja teenustest.

Kaubamärgina ei saa registreerida tähiseid, mis kirjeldavad kaupa või teenust või on üldkasutatavad majandustegevuses või valdkonnas, kus kaubamärki kasutada soovitakse. Põhjus on lihtne: kaubamärk ei tohi piirata teiste ettevõtjate võimalusi tutvustada ja reklaamida oma kaupa.

Kaubamärgiks võib olla sõna, tasapinnaline või ruumiline kujund, täheühend, loosung või eelnevate kombinatsioon.

Kui ärinimi on mõeldud äriühingu eristamiseks, siis kaubamärgiga tähistatakse ettevõtete pakutavaid kaupu ja teenuseid. Seetõttu on igal äriühingul üks ärinimi ja temale vajalikul hulgal kaubamärke.

Miks on kaubamärgi registreerimine ettevõtjale kasulik?

Kaubamärgi registreerimine ei ole kohustuslik, sest igaüks võib luua kaubamärgi ja seda lihtsalt kasutama hakata tingimusel, et ta ei riku sellega kellegi teise õigusi.

Arvestades kaubamärgi registreerimise suhteliselt kõrget riigilõivu (täna minimaalselt 3500 krooni, alates 1. maist 2700 krooni), näib väikeettevõtjale sageli, et oma kaubamärki registreerimata kasutada on majanduslikult otstarbekam.

Sellise näilise kokkuhoiuga võetakse endale aga suur risk. Registreerimata kaubamärk ei anna selle kasutajale mingeid erioigusi ning kes iganes võib

hakata oma kaupu tähistama sama kaubamärgiga, kasutades ära teie turuosa, või veelgi hullem, registreerida see kaubamärk enda nimele ja keelata teil selle kasutamine.

Sellisel juhul on kaotus kindlasti suurem, kui oleksid olnud kulud oma märgi loomiseks ja registreerimiseks, pakendite ja dokumentide valmistamiseks, reklaamimiseks ning turuosa võitmiseks.

Halvimal juhul tuleb maksta kahjutasu teise isiku registreeritud kaubamärgi kasutamise eest.

Kahjuks ei ole Eestis kaubamärkide juriidilise poolega kursis ka paljud ettevõtja abilisid, nagu näiteks reklaamiagentuurid ja advokaadibürood. Nii on juhtunud, et ettevõtte maksab kaubamärgi väljatöötamise eest ja teeb suuri kulutusi märgi turuletoomiseks, kuid seejärel selgub, et sarnane kaubamärk on juba registreeritud.

Siis peab maksma varem kaitstud sarnase kaubamärgi omanikule kahjutasusid või isegi märgist loobuma.

On ette tulnud sedagi, et ettevõtja on pidanud maksma oma kaubamärgi tagasisaamise eest sadu tuhandeid kroone pahatahtlikele isikutele, kes on ära kasutanud siseinfot uue kaubamärgi kasutuselevõtu kohta ja selle enda nimele registreerinud.

Millal ja millest alustada?

Kaubamärgi loomist tuleb alustada samaaegselt toote loomisega. Infot uue kaubamärgi kohta tuleks enne registreerimistaotluse esitamist hoida võimalikult kitsas ringis, sest ainult sellisel juhul saab ettevõtja kindel olla, et kaubamärk on kaitstav ega ole vastuolus teiste isikute varasemate õigustega.

Sobiva kaubamärgi valik ja registreerimine võtab tavaliselt vähemalt sama kaua aega kui toote turuküpseks arendamine. Kaubamärk peaks olema registreeritud enne, kui alustatakse uue toote reklaamikampaaniat.

Kaubamärgi registreerimiseks tuleb esitada taotlus patendiametile. Selle koostamine ei ole keeruline, sisaldades endast vormikohast avaldust, kaubamärgi reproduktsiooni ja riigilõivu tasumist tõendavat dokumenti. Kaubad ja teenused, mille tähistamiseks kaubamärki soovitakse registreerida, tuleb klassifitseerida rahvusvahelise Nizza klassifikaatori järgi.

Kaitse teistes riikides

Eestis registreeritud kaubamärk annab selle omanikule ainuõiguse Eesti territooriumil. Teistes riikides õiguskaitse saamiseks tuleb oma kaubamärk ka seal registreerida.

Kaubamärgi registreerimiseks välisriikides on kolm võimalust. Taotluse võib esitada vastava riigi patendiametisse, selle võib registreerida märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokolli alusel või registreerida see Euroopa Ühenduse kaubamärgina. Euroopa Ühenduse kaubamärke registreeritakse Euroopa Liidu Nõukogu määruse nr 40/94 alusel.

Pärast Eesti ühinemist Euroopa Liiduga jäävad Eestis kehtima kõik Eestis registreeritud kaubamärgid ja patendiamet jätkab kaubamärkide registreerimist, kuid lisaks neile hakkavad kehtima ka Euroopa Ühenduse kaubamärgid, mida registreerib Hispaanias asuv Euroopa kaubamärgiamet, ametliku nimega Siseturu Ühtlustamise Amet.

Kombineeritud kaubamärgid

Sõna ja kujutise kombinatsioon kaubamärgina
Registreeringu nr 25165

Etikett kaubamärgina

Registreeringu nr 19606

Sõna(d) kaubamärgina

- **JUMBO**
Registreeringu nr 32958
- **LIVIKO**
Registreeringu nr 21571
- **APPLE**
Registreeringu nr 10587
- **LAURA ASHLEY**
Registreeringu nr 13080

Kujutismärgid

Looma kujutis kaubamärgina

Registreeringu nr 27294

Erinevate kujutiste kombinatsioon kaubamärgina

Must-valge

Rahvusvahelise registreeringu nr R459824

Värviline

Rahvusvahelise registreeringu nr 773553

Fraas või loosung kaubamärgina

- **Magus on parim kurbuse ravim**
Registreeringu nr 36359
- **Piimas peitub võlujõud**
Registreeringu nr 19764

Ruumiline kaubamärk Pakend kaubamärgina

Rahvusvahelise registreeringu nr 771525

Tähtede kombinatsioon kaubamärgina

- **TDC**
Registreeringu nr 38685

Kujundatud number või numbrid kaubamärgina

3120
Rahvusvahelise registreeringu nr 758197

6

Tööstusdisainilahenduste kaitse

Tööstusdisainilahendus on toote tasapinnaline või ruumiline väliskujundus. Väliskujunduse all mõistetakse seaduses toote välisilmet, mille moodustavad vorm, konfiguratsioon, ornament, värvilahendus, faktuur ja materjal. Kujundatud on lõviosa toodetest, sest mõne üksiku kauba puhul tuleneb kujundus üksnes tehnilistest vajadustest.

Seega sisaldub tööstusdisainilahendus peaaegu kõigis esemetes, mis meid iga päev ümbritsevad.

Enamiku toodete valikul peab potentsiaalne ostja peale funktsionaalsuse ja vastupidavuse oluliseks ka kauba välimust ja disaini. Seetõttu on iga ettevõtja huvitatud, et tema väljatöötatud, uudse ja õnnestunud kujundusega toode oleks turul ainulaadne, et seda ei kopeeritaks ega jäljendataks. Kaitse jäljendamise vastu annab toote väliskujunduse ehk tööstusdisainilahenduse registreerimine riiklikus tööstusdisainilahenduste registris.

Registreeritud tööstusdisainilahenduse puhul on riiklikus registris kirjas õiguste tekkimise moment, tööstusdisainilahenduse täpne kujutis ja omaniku nimi. Register on avalik ja kõigile kättesaadav.

Samuti on omanikule väljastatud tunnistus. Selle tulemusena on juhul, kui keegi tuleb turule disainilahenduse omaniku õigusi rikkuva tootega, väga lihtne asuda oma õiguste kaitsele ning pöörduda kohtu ja riiklike järelevalveorganite poole.

Õigused 25 aastaks

Ettevõtja, kes ei registreeri oma tööstusdisainilahendust, võib sattuda ka olukorda, kus tema tööstusdisainilahenduse registreerib oma nimele mõni pahatahtlik isik, kes asub seejärel oma õigusi realiseerima.

Tööstusdisaini kaitse seaduse alusel õiguskaitse saamiseks peab tööstusdisainilahendus olema uus ja erineva varem avalikustatud tööstusdisainilahendustest. Selle järgi peab olema võimalik tööstuslikult

või käsitöenduslikult tooteid valmistada ja see peab olema kantud riiklikku tööstusdisainilahenduste registrisse.

Tööstusdisainilahenduse omaniku õiguste kehtivusaeg on ette nähtud viis aastat ning seda saab pikendada kokku maksimaalselt 25 aastaks.

Tööstusdisainilahenduse registreerimise taotluse menetlemisel ei kontrolli patendiamet tööstusdisainilahenduse uudsust, eristatavust ega tööstuslikku kasutatavust. Kontrollitakse ainult taotlemisega seotud vorminõuete täitmist.

Tööstusdisainilahenduse uudsuse, eristatavuse ja tööstusliku kasutatavuse eest vastutab tööstusdisainilahenduse omanik. Uudsust ja eristatavust käsitletakse ülemaailmsena, vältimaks teiste isikute loodud kujunduste kopeerimist, sest tänapäeval on teabe levik maailmas kiire ja uus info kergesti kättesaadav.

Kahjuks peab nentima, et mitte kõik taotlejad ei võta seda vastutust tõsiselt ja registreerivad enda nimele tööstusdisainilahendusi, mis on ammu tuntud ja tavapärase välimusega. Selline registreerimine ei taga siiski tööstusdisainilahendusele õiguskaitset, sest seaduse järgi

saab tööstusdisainilahenduse õiguskaitse juhul, kui see on uus ja eristatav.

Kaitse ainult Eestis

Tööstusdisainilahendust ei loeta uueks ja see ei saa õiguskaitset ka siis, kui omanik ise on oma tööstusdisainilahenduse avalikustanud rohkem kui 12 kuud enne registreerimistaotluse esitamise päeva või prioriteedikuu-päeva. Seega jääb pärast tööstusdisainilahenduse avalikustamist aasta mõtlemisaega, kas taotleda õiguskaitset või mitte.

Eestis registreeritud tööstusdisainilahendus annab selle omanikule ainuõiguse Eesti territooriumil. Teistes riikides õiguskaitse saamiseks tuleb oma lahendus ka seal registreerida.

Tööstusdisainilahenduse registreerimiseks teistes riikides tuleb esitada taotlus vastava riigi patendiametile. Alates aprillist on võimalik välisriikides kaitse saamiseks kasutada ka tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise registreerimise Haagi kokkuleppe Genfi redaktsiooni alusel toimivat süsteemi.

Selleks tuleb esitada inglise või prantsuse keeles taotlus Maailma Intellektuaalomandi Organisatsiooni Rahvusvaheli-

sele Büroole Genfis, märkides ära riigid, kus kaitset soovitakse.

Detsembris 2001 sai täiendatud Euroopa Ühenduse tööstusdisainilahenduste alane õigus. Ühenduse tööstusdisainilahenduse määrus jõustus märtsis 2002 ja see kehtib paralleelselt liikmesriikide siseriiklike tööstusdisainilahenduse kaitse seadustega.

See tähendab, et ettevõtja valikuvõimalused on avardunud: üleeuroopalisest turust huvitatud saavad ühe taotluse esitamisega kaitse kogu Euroopa Ühenduse territooriumil. Euroopa Ühenduse disainilahenduse registreerimise taotlus tuleb esitada Siseturu Ühtlustamise Ametile (OHIM), mis on Euroopa Ühenduse asutus.

Üks määruse huvitavamaid jooni on kaitse pakkumine registreerimata tööstusdisainilahendustele, mis on eriti kasulik nendele tööstusharudele, kus mudelite vahetumine on väga kiire, näiteks rõivatööstus. Iga Euroopa Ühenduses avalikustatud tööstusdisainilahendus saab automaatselt kolmeaastase kaitse jäljendamise vastu. Registreeritud tööstusdisainilahenduste kaitse on laiem ja võib kesta kuni 25 aastat.

Patendiameti väljaanded ja andmebaasid

Patendiameti peamised teabekanalid suhtlemisel avalikkusega on koduleht ja *online*-andmebaasid, väljaanded, konsultatsioonid ja päringutele vastamine. Meile on võrdselt tähtsad kõik infoedastuskanalid. Millist neist kanalitest millisel puhul kasutada, jääb teie otsustada, lugupeetud infotarbija!

Patendiameti perioodilised ametlikud väljaanded

Patendiameti ametlikes väljaannetes avaldatakse tööstusomandi objektide registreerimise otsused ja muudatused vastavates riiklikes registrites. Samuti avaldatakse neis tööstusomandi kaitse alaseid õigusakte, sealhulgas seaduste ning rahvusvaheliste kokkulepete originaaltekste ja tõlkeid. Anname välja järgmisi perioodilisi ametlikke väljaandeid:

- **Eesti Kaubamärgileht** – ilmub kaks-teist korda aastas;
- **Eesti Kasuliku Mudeli Leht** – ilmub neli korda aastas;
- **Eesti Patendileht** – ilmub kuus korda aastas;
- **Eesti Tööstusdisainilahenduse Leht** – ilmub neli korda aastas.

Alates 2003. aasta jaanuarist on väljaanded kättesaadavad ka elektrooniliselt meie koduleheküljel. Perioodilisi väljaandeid müüb ja levitab Eesti Patendiraamatukogu aadressil Olevimägi 8/10.

Patendiameti metoodilised väljaanded

Ilmunud on:

- «Industrial Property Law in the Republic of Estonia»;
- «Tööstusomandi õiguskaitse alased Vabariigi Valitsuse ja ministrite määrused»;
- «Leiutus ja patendinõudlus»;
- «Euroopa Ühenduse kaubamärk»;
- «Patenditaotlus: valik patenditaotlejale olulisi õigusakte»;

- «Patendist tulenevate õiguste teostamine».

Neid väljaandeid müüvad Eesti Patendiraamatukogu ja hästi varustatud raamatukauplused.

Lisaks anname välja aastaraamatut, voldikuid ja palju muid trükiseid.

Online-andmebaasid

Kui eelistate saada kogu informatsiooni kätte oma töölaua tagant lahkumata, leiate selle internetist aadressilt www.epa.ee.

Koduleheküljelt saab nii eesti kui inglise keeles informatsiooni patentide, kasulike mudelite, tööstusdisainilahenduste, kaubamärkide ja geograafiliste tähiste registreerimise taotlemise kohta.

Samuti on seal seadused, valitsuse ja majandusministri määrused ja rahvusvahelised lepingud ning muud õigusaktid ja materjalid, mis puudutavad tööstusomandi kaitset. Elektrooniliselt on saadaval ka plangid, lõivud, jooksvad uudised, lingid intellektuaalomandi ressursidele internetis ja andmebaasid.

Online andmebaasid on kõigile tasuta.

- **Esp@cenet aadressil** www.espacenet.com/ Ülemaailmne patentide andmebaas, koostaja ja ülalpidaja Euroopa Patendiamet. Patendiamet saadab oma andmed perioodiliselt EPO-sse.
- **Kaubamärkide andmebaas aadressil** www.epa.ee/kmbaas Andmebaas sisaldab alates 01.10.1992 registreeritud kau-

bamärkide, esitatud kaubamärgi registreerimise taotluste ja rahvusvaheliste registreerimise andmeid. Infopanga andmeid uuendatakse üks kord nädalas.

- **Tööstusdisainilahenduste andmebaas aadressil** www.epa.ee/disainibaas

Andmebaas sisaldab alates 11.01.1998 registreeritud tööstusdisainilahenduste ja esitatud disainilahenduste registreerimise taotluste andmeid tööstusdisaini kaitse seaduses sätestatud mahus.

Registreerimise taotluste andmed on andmebaasis taotlejate poolt esitatud kujul. Andmeid uuendatakse üks kord nädalas, pühapäeviti kella 1–7.

- **Geograafiliste tähiste andmebaas aadressil** www.epa.ee/geobaas

Andmebaas sisaldab alates 10.01.2000 registreeritud geograafiliste tähiste ja esitatud geograafilise tähiste registreerimise taotluste andmeid.

Andmeid uuendatakse üks kord kuus, kuu viimasel tööpäeval.

Viimase kuu jooksul saabunud taotluste kuvatavatest andmetest võib esialgu puududa kujutis, kuigi geograafilise tähise on esitatud kujunduslikus vormis.

Patendiameti andmebaasid on informatiivsed ega ole õigusliku tähendusega.

Andmete täpsustamiseks ja riiklikust registrist teabe või ametliku väljavõtte saamiseks tuleb pöörduda patendiameti vastuvõtuosakonna poole.

Konsultatsioonid ja päringutele vastamine

Kui eelistate esitada küsimusi otse ja saada neile konkreetseid vastuseid, siis seegi pole võimatu!

Päringuid võib esitada telefoni, e-posti ja kirja teel. Patendiameti spetsialistid annavad soovijatele tasuta konsultatsioone patendiameti ruumides Toompuiestee 7.

- Igal teisipäeval saab kella 15–17 nõuandeid ja infot, kuidas koostada patenditaotlust ja kasuliku mudeli taotlust. Vajalik on eelregistreerimine telefonil 627 7910, 627 7944 või e-posti aadressil Elle.Mardo@epa.ee, Monica.Lauri@epa.ee
- Igal esmaspäeval saab kella 15–17 nõuandeid ja infot, kuidas koostada tööstusdisainilahenduse registreerimise taotlust. Vajalik on eelregistreerimine telefonil 627 7926 või e-posti aadressil Helle.Riiel@epa.ee.
- Kaubamärgiekspertidelt saab nõuandeid ja infot kaubamärkide registreeritavuse ja õiguskaitse küsimustes telefonil 627 7937 tööpäeviti kella 9–13 ja 14–17 ning kohapeal neljapäeval kella 15–17. Vajalik on eelregistreerimine telefonil 627 7937 või e-posti aadressil kaubamark@epa.ee.
- Kaubamärgi registreerimise taotluse vormistamise küsimustes palume pöörduda vastuvõtuosakonda, mis on avatud esmaspäevast reedeni kella 9–15.30. Telefon 627 7911, faks 627 7912, e-post: vastuvoett@epa.ee.

